

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 108/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om de hæftigt stigande bränslekostnaderna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 108/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur ämnar regeringen i brådskande ordning att ta itu med de problem och hotbilder som har orsakats av den explosionsartade ökningen av bränslepriserna,

hur ämnar regeringen stödja till exempel gårdar, yrkesförare, dem som pendlar till arbetet med bil och så vidare för att klara av de enorma prisökningarna,

inser regeringen att de ökade bränslepriserna kommer att avspeglas i nästan all samhällsverksamhet och inte bara vid bensinpumparna, och

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att sänka bränslekostnaderna, särskilt inom den yrkesmässiga verksamheten?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den 10 mars 2022 tillsatte statsrådet en ministerarbetsgrupp för beredskap. Ministergruppen styr beredskapen som hänför sig till konsekvenserna av Rysslands attack mot Ukraina. Ministerarbetsgruppen har till uppgift att skapa en täckande lägesbild av krisens konsekvenser, bedöma konsekvenserna i synnerhet för ekonomin och försörjningsberedskapen och dra upp riktlinjer för inledandet av behövliga åtgärder och allokeringen av resurser. Ministerarbetsgruppen bedömer även åtgärder för att öka den inhemska energiproduktionen, stödja utnyttjandet av ny teknik som ersätter fossil energi, förbättra försörjningsberedskapen för gas och öka energieffektiviteten.

Den 1 april 2022 beslutade ministergruppen för beredskap om en åtgärdshelhet för att stödja transportsektorn, främja den gröna omställningen och höja sjukförsäkringens reseersättningar på grund av de stigande bränslepriserna. Till temporärt stöd för transportkostnaderna bereds en lag som gör det möjligt att få stöd för perioden januari–mars 2022. Stödet uppgår till högst 75 miljoner euro. För att främja den gröna omställningen inom transportsektorn bereds en åtgärdshelhet som stödjer anskaffningen av el- och gasdriven last- och skåpbilsmateriel och utvecklingen av en offentlig distributionsinfrastruktur för el och gas för transport. Helheten uppgår till 20 miljoner euro och

närmare riktlinjer om den dras upp i samband med behandlingen av planen för de offentliga finanserna i april 2022. Reseersättningar som betalas av sjukförsäkringen höjs så att användningen av hälso- och sjukvårdstjänster inte hindras.

De åtgärder som fastställdes den 1 april 2022 stödjer regeringens beslut av den 18 februari 2022 om att inleda beredningen av ett system för yrkesdieselskatt. Under beredningen bedöms om yrkesdieseln ska verkställas på basis av det befintliga systemet eller så att det direkta skattestödet för diesel avskaffas och dieseloljan som används i yrkesmässig trafik återbetalas retroaktivt. I beredningen beaktas regeringens klimatmål.

Dessutom fastställde regeringen i februari övriga tidsbundna specifika åtgärder för att svara mot de stigande energipriserna. I åtgärderna ligger särskilt fokus på trafiken och de riktar sig till hus-hållen, yrkestrafiken och jordbruksföretagarna.

Maximibeloppet av resekostnadsavdraget mellan bostaden och arbetsplatsen höjs för viss tid vid beskattningen för 2022. Dessutom höjs det kilometerbaserade resekostnadsavdraget vid användning av egen bil för viss tid under 2022. Ändringarna i resekostnadsavdraget påverkar beskattningen för cirka 570 000 skattskyldiga. Enligt en statisk bedömning minskar de skatteinkomsterna på 2022 års nivå med ungefär 142 miljoner euro.

För jordbruket fastställde ministerarbetsgruppen för beredskap den 29 mars 2022 följande stöd-helhet: 120 miljoner euro för nationella kompensationsersättningar, 27 miljoner euro för nationellt tilläggsstöd för svin- och fjäderfähus hållning, växthusproduktion, upplagring av trädgårdsprodukter, renskötsel och fiskeri, 20,6 miljoner euro för EU:s krisstöd och dess komplettering med nationell finansiering och 45 miljoner euro för en engångsåtgärd för att öka återbäringen av energiskatter för 2021. Dessutom fastställdes åtgärder som ska genomföras för att snabbt påskynda omställningen från fossila bränslen till förnybara energikällor.

Dessutom slopas fastighetsskatten för produktionsbyggnader inom jordbruket som en tillfällig åtgärd i beskattningen för år 2022, förutsatt att åtgärden är EU-rättsligt godtagbar. Om EU-lagstiftningen inte tillåter åtgärden, beviljas jordbruket, som en del av beredningen av tilläggsbudgeten, stöd för kostnader som orsakas av energikrisen genom andra instrument.

En statlig lånegarantimodell för privata hushåll och en modell för statlig fyllnadsborgen till stöd för bostadsaktiebolagens klimatvänliga investeringar bereds. Målet är att den nya garantimodellen ska inriktas på exempelvis investeringar som avsevärt förbättrar energiprestandan för byggnader eller förnyar uppvärmningssystem för att de ska kunna använda förnybara energiformer, till exempel geotermisk värme, vind- och solenergi. Garantimodellen kan även inriktas på byggande av en laddningsinfrastruktur för fordon samt för konvertering till och anskaffande av gas- och elbilar. Fram till regeringsförhandlingarna våren 2023 bereds en stödmodell som dels syftar till att öka klimaträttvisan i energiskattesystemet, dels till att bemöta de orimliga sociala konsekvenserna av

de stigande marknadspriserna på bränslen. Syftet med beredningen är att skapa en stödmodell där hushållen kan få stöd på inkomst- och regionbasis. Regeringen bereder ändringar i elmarknadslagen som underlättar konsumentens ställning i en energipriskris. Avsikten är att öka vetskapen om elleveransavtal med dynamiska priser, dvs. s.k. spotavtal.

Av regeringens tidigare beslut, som underlättar den nuvarande situationen, bör man beakta att elskatten på industrin, datorhallarna och jordbruket sänktes till EU:s miniminivå från början av 2021. Under detta år utvidgas den lägre elskatten till att omfatta vissa värmepumpar, elpannor och ett större antal datorhallar.

Konsumenternas situation på elmarknaden har i sin tur förbättrats av att ingrepp gjorts i utvecklingen av elöverföringspriserna. År 2022 kan elöverföringsavgifter tas ut av kunder till ett belopp som är cirka 370 miljoner euro mindre än det år 2020.

Dessutom har betydande stöd beviljats från statsbudgeten under regeringsperioden i samband med främjandet av den gröna omställningen. Omkring 1 miljard euro ur EU:s plan för återhämtning och resiliens till Finland kommer att anvisas för att främja den gröna omställningen. För att minska beroendet av fossila bränslen inom trafiken har man för år 2022 bland annat budgeterat stöd till kollektivtrafiken till ett belopp av 136 miljoner euro. I statsunderstöd för främjande av gång och cykling har totalt omkring 94 miljoner euro budgeterats under regeringsperioden (inkl. under innevarande år). Till stöd för anskaffning och konvertering av fordon har ett anslag på sammanlagt 6 miljoner euro anvisats. Av detta har 2 miljoner euro allokerats till stöd för anskaffning och konvertering av lastbilar och 1,5 miljoner euro till stöd för skåpbilar. Dessutom finansieras anskaffningen av elfordon med 2,5 miljoner euro.

Vad gäller beskattningen trädde en tidsbegränsad sänkning av beskattningsvärdet för den fria bilförmånen och driftsförmånen för renodlade elbilar för åren 2021—2025 i kraft vid ingången av 2021. Laddningsförmånen för elbilar är temporärt befriad från skatt under 2021—2025. Dessutom har det bestämts att från och med ingången av 2021 ska tjänstecykelförmånen vara skattefria upp till 1 200 euro och att kollektivtrafikens andel av servicepaketet för mobilitet som erbjuds i form av anställningsförmån ska jämföras med skattefria personbiljetter. Från och med oktober 2021 befriades renodlade elbilar från bilskatt och fordonsskattens grundskatt höjdes i motsvarande grad för dessa elbilar.

I statsbudgeten har totalt 20 miljoner euro anvisats för byggande av en offentlig laddningsinfrastruktur och ett offentligt nätverk av tankstationer för gas åren 2021—2023. År 2022 anvisas anslag på 13,2 miljoner euro för detta ändamål. Den privata laddningsinfrastrukturen stöds med sammanlagt 20 miljoner euro mellan 2021 och 2023 så att 8,5 miljoner euro anvisas till detta år 2022. I budgeten för år 2022 stöds dessutom hushållen med understöd för avståenden från oljeuppvärmning till ett belopp av 28,9 miljoner euro och energieffektivitetsunderstöd för bostadsbyggnader till ett belopp av 40 miljoner euro. Avståndet från oljeuppvärmning stöds dessutom med

en temporär ändring av hushållsavdraget, genom att höja hushållsavdragets maximibelopp från 2 250 euro till 3 500 euro och ersättningsprocenten från 40 till 60 procent. Ändringen trädde i kraft i början av 2022.

Helsingfors 5.4.2022

Finansminister Annika Saarikko